

Mühendisler İçin Genel Ekonomi Dersi

MAKRO EKONOMİ

Ders Notları

Mayıs – 2022

5. BÖLÜM

MERKEZ BANKASI

3 sayfa özet
elle yazılacak

Temel Makroekonomi Politikaları

1. Para Politikası

▪ Kambiyo Politikası

Para politikalarını Merkez Bankaları (MB) yürütür dolayısıyla Kambiyo (döviz) Politikalarını da Merkez Bankaları yürütür ve bu iki politika **Ekonomi Politikalarının % 80'ini oluşturur.**

Merkez Bankaları ise 2000 yılından sonra (küreselleşme, liberalleşmenin etkisiyle) bütün dünyada özerkleştirilmiş yani siyasi otoritenin müdahalesi sınırlandırılmış dolayısıyla politikaların oluşturulması ve uygulanması bürokratların (atanmışların) kontrolündedir fakat seçilmişlerin etkisi sınırlıdır (hemen hemen yoktur). Dolayısıyla seçilmişler Ekonomi Politikalarında hakim değildir.

Başarısızlıklar durumunda, politika oluşturmada ve uygulamada yetkisi olmadığı halde siyasilere yüklenirken, sorumlu olan bürokratlar hiçbir bedel ödemezler.

2. Maliye Politikası

▪ Gelirler Politikası

Maliye Politikalarını, buna bağlı olarak Gelirler Politikasını (vergi) Maliye Bakanı yürütür ve çok fazla seilmeyen bakanlıktır (vergiler nedeniyle çünkü devletin tek gelir kaynağı vergilerdir) ve sorumluluk siyasi otoritededir.

Ekonomi politikasının % 20'lik kısmını oluşturur ve halk açısından seilmeyen bir politika aracıdır.

Başarı ya da başarısızlıkla halk tarafından seçimle değerlendirilir.

Para Tanımı, Özellikleri

Para: bir ekonomide mal ve hizmetlerin alım satımını kolaylaştıran ve herkes tarafından kabul gören ortak bir mübadele aracıdır.

Para Benzeri (Para Quasi): Likiditesi oldukça yüksek, ancak ödemelerde doğrudan kullanılmayan finansal varlıklardır (tahvil, bono, hisse senedi vb.)

Paranın Özellikleri

Herhangi bir nesnenin para olarak tanımlanabilmesi için birtakım özelliklere sahip olması gerekmektedir. **Bu özellikler:**

1. Homojen olması,
2. Dayanıklı olması,
3. Kolay taşınabilir olması,
4. Bölünebilir olması,
5. Taklit edilememesi,
6. Değerini koruyabilmesi ve
7. Herkes tarafından kabul görmesidir.

Para Arzı, Tanımlar, Bankaların Kaydi Para Yaratma Süreci

Para Arzı

Bir ekonomide belirli bir anda dolaşımda bulunan her türlü paranın toplam miktarına **para arzı** adı verilir.

Para denildiği anda akla ilk gelen değişkenler (banknot ve madeni para) günümüzde teknolojik gelişmelerle beraber çeşitlenmiştir. Bu nedenle para otoriteleri tarafından farklı para arzı kavramları kullanılmaya başlanmıştır.

Para Arzı Tanımları: 2007/01 Tarihli Düzenleme;

Parasal sektör tanımı 2007 yılı Ocak ayında, Merkez Bankası ve mevduat bankalarına ilave olarak kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ve B tipi likit fonları (para piyasası fonları) kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

M1 = Dolaşımdaki Para + Vadesiz Mevduat (TL,YP)

M2 = M1 + Vadeli Mevduat (TL,YP)

M3 = M2 + Repo + Para Piyasası Fonları

MERKEZ BANKASI

Bir ülkede hükümetlerin, MB'nin veya para otoritelerinin hedeflenen iktisat politikaları çerçevesinde para arzını belirlemesine yönelik politikalara **para politikası** denir. Diğer bir bakış açısıyla bir ekonomide para ile ilgili olarak alınan tüm tedbir ve düzenlemeler para politikası olarak adlandırılmaktadır.

Para politikaları, **genişletici para politikaları** ve **daraltıcı para politikaları** olmak üzere iki başlık altında ele alınmaktadır.

GENİŞLETİCİ PARA POLİTİKALARI, toplam para miktarını arttırmaya yönelik düzenlemeler,

DARALTICI PARA POLİTİKALARI İSE toplam para miktarını azaltmaya yönelik düzenlemeleri kapsamaktadır.

Para politikaları genellikle MB tarafından yürütülmektedir. Bundan dolayı Merkez Bankası, banknot ihraç eden, hükümetin para ve kredi politikasını yürüten, veznedarlık görevini üstlenmiş olan ve aynı zamanda devletin iktisadi ve mali danışmanlığını yapan bağımsız bir ekonomik kurumdur.

MERKEZ BANKASI

Dünyada ilk Merkez Bankası **1668** yılında kurulan İsveç Merkez Bankasıdır.

İsveç Merkez Bankası “para ihraç tekeline” 1897 yılında sahip olmuştur.

2. **1694** yılında kurulan İngiltere Merkez Bankası’dır. İngiltere Merkez Bankası “para ihraç tekeline” 1883 yılında sahip olmuştur.

3. **1875** yılında şimdiki adıyla Bundesbank (Alman Devlet Bankası) Prusya Bankası olarak kurulmuş,

4. **1882** yılında Japon Bankası Merkez Bankası,

5. **1913’de** ABD Merkez Bankası (Federal Reserve=Fed) kurulmuştur.

6. Türkiye’de ise MB, 11 Haziran **1930** yılında 1715 sayılı kanunla TC Merkez Bankası kurulmuş ve 1931 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

7. 1934 yılında ise Kanada Merkez Bankası kurulmuştur.

Günümüzde bütün ülkelerin Merkez Bankaları vardır.

MERKEZ BANKASI

T.C. Merkez Bankasının sermayesi, hissedarları ve hisse senetleri TCMB'nin 1211 sayılı kanunla 25 milyon TL (eski) olan sermayesi, 1988 yılında 25 milyar TL (eski) yükseltilmiştir.

- 1. A Sınıfı Hisse Senetleri;** Hazine Müsteşarlığına ait olup, toplam hisselerin % 51'ini oluşturur. (A) sınıfı hisse senetlerinin her biri en az 100 hisseden oluşmaktadır.
- 2. B Sınıfı Hisse Senetleri;** Türkiye'de faaliyet göstermekte olan kamu bankalarına aittir.
- 3. C Sınıfı Hisse Senetleri;** Hisse senetlerinin en çok 15.000 tanesi C sınıfı hisse senedi olarak, kamu bankaları haricinde diğer bankalar ve imtiyazlı şirketlere tahsis edilmiştir.
- 4. D Sınıfı Hisse Senetleri;** Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşı olan tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

MERKEZ BANKASI

Merkez Bankasının yapısı;

- **GENEL KURUL**
- **BANKA MECLİSİ**
- **PARA POLİTİKASI KURULU**
- **DENETLEME KURULU**
- **BAŞKANLIK (GUVERNÖRLÜK)**
- **YÖNETİM KOMİTESİ**
- **İDARE MERKEZİ**
- **BANKNOT MATBAASI**
- **ŞUBELER**

1. MB GENEL KURUL

Bankanın pay sahipleri defterinde yazılı bulunan hissedarlar, Bankanın Genel Kurulunu teşkil ederler. Genel Kurul, her yıl Banka Esas Mukavelesi ile tespit edilen vakitte toplanır. Genel Kurula Başkan (Guvernör) başkanlık eder. Her on hisseye sahip olan veya bu miktar hisseyi temsil eden kimse bir oya maliktir.

Hisse senetleri nama yazılı olup Bankanın ilk kuruluşunda olduğu gibi dört sınıfa ayrılmıştır. (A) sınıfı hisse senetleri Hazineye aittir ve Banka sermayesinin % 51'inden aşağı düşemez. (B) sınıfı hisse senetleri Türkiye'de faaliyette bulunan milli bankalara ayrılmıştır. (C) sınıfı hisse senetleri, milli bankalar dışında kalan diğer bankalarla imtiyazlı şirketlere ayrılmıştır. (D) sınıfı hisse senetleri de yine Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığını haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

Genel Kurul aşağıdaki görev ve yetkileri haizdir:

- 1. Banka Meclisi tarafından verilen yıllık rapor ile Denetleme Kurulu raporunun tetkiki;**
- 2. Bankanın bilanço, kar ve zarar hesabının tetkiki ile karara bağlanması;**
- 3. Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası;**
- 4. Sermayenin artırılması;**
- 5. Esas Mukavelede değişiklik yapılması;**

2. MB BANKA MECLİSİ

Banka Meclisi Başkan (Guvernör) ile Genel Kurulca seçilecek 6 üyeden kurulur.

Başkan (Guvernör), Banka Meclisi Başkanıdır.

Banka Meclisi üyelerinin görev süresi, 3 yıldır.

Her yıl Meclis üyelerinin 1/3 yenilenir. Süreleri biten üyelerin yeniden seçilmeleri caizdir.

Banka Meclisi toplantıları Ankara'da yapılır. Lüzumu halinde başka bir yerde de toplantı yapılabilir.

Toplantılar, Başkan(Guvernör)'ın çağrısı ile ayda en az bir defa yapılır. Gündem Başkanlıkça düzenlenir.

Banka Meclisi üyelerin en az 2/3'ünün katılımıyla toplanır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar verir.

Oyların eşitliği halinde Başkan (Guvernör)'ın katıldığı tarafın teklifi kabul edilmiş sayılır.

Başkan (Guvernör) Yardımcıları, Banka Meclisi toplantılarına, oy hakları olmaksızın katılabilirler.

4. MB DENETLEME KURULU

Denetleme Kurulu, Bankanın bütün muamele ve hesaplarını denetler. Başkanlık, Denetleme Kurulunun talep edeceği bütün malumat ve vesikaları vermekle yükümlüdür.

Denetleme Kurulunun yönetme yetkisi olmayıp, mütalaalarını yazılı olarak Banka Meclisine bildirir ve bir kopyasını da Başbakanlığa verir.

Kurul yıl sonunda muamele ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurula arz eder.

Denetleme Kurulu üyeleri hissedarlar tarafından seçilir.

- ✓ A sınıfı hissedarınca 1 üye,
- ✓ B ve C sınıfı hissedarlarınca 2 üye,
- ✓ D sınıfı hissedarlarınca 1 üye olmak üzere seçilen 4 üyeden oluşur.

Görev süreleri 2 yıldır. Denetleme Kurulu üyeleri, Bankanın karına iştirak edemezler.

5. MB ŞUBELER

Şubeler, Banka Meclisi Kararı ile gerekli görülen yerlerde açılmaktadır. Bankanın bu husustaki kararları Başbakanlığa bildirilir.

Şubeler teşkilatı, işlemlerin hacim ve önemine göre şube müdürünün yönetiminde bir veya birden fazla Müdür Yardımcısı ile servislerden oluşur. Gerekli görülen şubelerde ayrıca bir müdür baş yardımcısı bulundurulabilir.

Şube yönetim komitesi, Banka Kanunu, Banka Esas Mukavelesi, yönetmelikler ve sair düzenlemeler ile İdare Merkezi talimatları uyarınca gerekli görülecek işleri yürütür ve kararları alır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Türkiye çapında 21 adet Şubesi bulunmaktadır. Bunlar:

1. Adana Şubesi	8. Erzurum Şubesi	15. Kayseri Şubesi
2. Ankara Şubesi	9. Eskişehir Şubesi	16. Konya Şubesi
3. Antalya Şubesi	10. Gaziantep Şubesi	17. Malatya Şubesi
4. Bursa Şubesi	11. İskenderun Şubesi	18. Mersin Şubesi
5. Denizli Şubesi	12. İstanbul Şubesi	19. Samsun Şubesi
6. Diyarbakır Şubesi	13. İzmir Şubesi	20. Trabzon Şubesi
7. Edirne Şubesi	14. İzmit Şubesi	21. Van Şubesi

5. MB YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

Bankanın yurt dışında 4 tane temsilciliği vardır. Bunlar; Frankfurt, Londra, New York, Tokyo.

Merkez Bankasının Temel Yetkileri

MB'nin temel yetkileri aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- 1. Türkiye'de banknot ihracı imtiyazı tek elden MB'ye aittir.**
- 2. MB, hükümetle birlikte enflasyon hedefini tespit eder, buna uyumlu olarak para politikasını belirler. Banka, para politikasının uygulanmasında tek yetkili ve sorumludur.**
- 3. MB, fiyat istikrarını sağlamak amacıyla ilgili kanunlarda belirtilen para politikası araçlarını kullanmaya, uygun bulacağı diğer para politikası araçlarını da doğrudan belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.**
- 4. MB, olağanüstü hallerde ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda, belirleyeceği usul ve esaslara göre bu Fona avans vermeye yetkilidir.**
- 5. MB, nihai kredi mercii olarak bankalara kredi verme işlerini yürütmektedir.**
- 6. MB, bankaların ödünç para verme işlemlerinde ve mevduat kabulünde uygulayacakları faiz oranlarını, belirleyici usul ve esaslara göre bankalardan istemeye yetkilidir.**
- 7. MB, mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kurumlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemeye ve istatistikî bilgi toplamaya yetkilidir.**

Türkiye'nin Temel Ekonomi ve Bankacılık Göstergeleri (Kasım 2020)

Türkiye;

- ✓ **29 ülke arasında milli gelire göre 6. büyük ekonomidir.**
- ✓ **Nüfusa göre 1. sırada yer almaktadır.**
- ✓ **Kişi başına gelire göre 9 bin € ile 28. sıradadır. AB ortalaması 30 bin €, AB geliştirmekte olan ülkeler ortalaması ise 11 bin €dur.**
- ✓ **20 AB ülkesi cari işlemler fazlası vermektedir. Cari fazlanın gayrisafi yurt içi hasılaya oranında AB ortalaması % 2,5; AB geliştirmekte olan ülkeler ortalaması ise % 1,2'dir. Türkiye'de cari işlemler açığının GSYİH'e oranı ise % 5,6 düzeyindedir.**
- ✓ **Kamu borç stokunun GSYİH'e oranında, % 28 ile en düşük ülkeler arasındadır. AB ortalaması % 83, AB geliştirmekte olan ülkeler ortalaması ise % 48 düzeyindedir.**
- ✓ **İşsizlik oranında en yüksek ülkeler arasında 6. sıradadır. AB ortalaması % 8'dir.**
- ✓ **Enflasyon oranı en yüksek ülkedir.**

Türkiye'nin Temel Ekonomi ve Bankacılık Göstergeleri (Kasım 2019)

Türkiye,

- **721 milyar € olan aktif toplamı ile 13. sıradadır.** AB ortalaması 1.532 milyar €, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise 119 milyar €dur.
- **Toplam aktiflerin GSYİH'e oranına bakıldığında % 105 ile, 23. sırada yer almaktadır.** AB ortalaması % 279, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise % 88 düzeyindedir.
- **Kişi başına 9 bin € olan aktif ile 26. sıradadır.** AB ortalaması 84 bin €, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise 10 bin €dur.
- **% 67 olan kredilerin GSYİH'e oranı ile 23. sıradadır.** AB ortalaması % 160, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise % 58 düzeyindedir.
- **% 64 olan kredilerin aktiflere oranı ile 14. sırada yer almaktadır.** AB ortalaması % 66, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise % 57'dir.
- **Kredi/mevduat oranında, % 123 ile 8. sıradadır.** AB ortalaması % 107 ve AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması % 98'dir.
- **Mevduatın GSYİH'e oranında % 55 ile 26. sıradadır.** AB ortalaması % 149, AB gelişmekte olan ölkeler ortalaması ise % 59 düzeyindedir.

Türkiye, **Temel Ekonomi ve Bankacılık Göstergeleri (Kasım 2019)**

- **5 bin € olan kişi başına mevduatta 28. sıradadır.** AB ortalaması 45 bin €, AB gelişmekte olan  lkeler ortalaması ise 7 bin €dur.
- **% 53 olan mevduatın pasifler içindeki payında 19. sıradadır.** AB ortalaması % 53, AB gelişmekte olan  lkeler ortalaması ise % 67 düzeyindedir.
- **80 milyar € ile  zkaynak büyüklüğünde 9. sıradadır.** AB ortalaması 128 milyar €, AB gelişmekte olan  lkeler ortalaması ise 17 milyar €dur.
- ** zkaynakların toplam aktiflere oranında % 11 ile 13. sıradadır.** AB ortalaması % 8, AB gelişmekte olan  lkeler ortalaması ise % 15 düzeyindedir.
- Ekonomide ve bankacılık sektöründe son yıllarda yaşanan hızlı ve sürekli büyüme sayesinde temel büyüklüklerde **AB ile Türkiye arasındaki fark azalmıştır.**
- Nitekim 2005 yılında **4 kat** olan kişi başına gelir farkı, 2017 yılında **3 kata** d  m  t r.
- Kişi başına aktif farkı **19 kattan 9 kata**,
- kişi başına kredi farkı **28 kattan 8 kata**,
- kişi başına mevduat **15 kattan 9 kata** gerilemiştir.

Banka Sayısı

	2014	2015	2016	2017	2018 Mart
Mevduat Bankaları	34	34	34	34	34
Kamusal Sermayeli	3	3	3	3	3
Özel Sermayeli	11	11	9	9	9
Yabancı Sermayeli	19	19	21	21	21
Tas.Mevd.Sig.Fonu. Devr.	1	1	1	1	1
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	13
Katılım Bankaları	4	5	5	5	6
Toplam	51	52	52	52	53

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde hizmet veren **53 banka bulunmaktadır.**

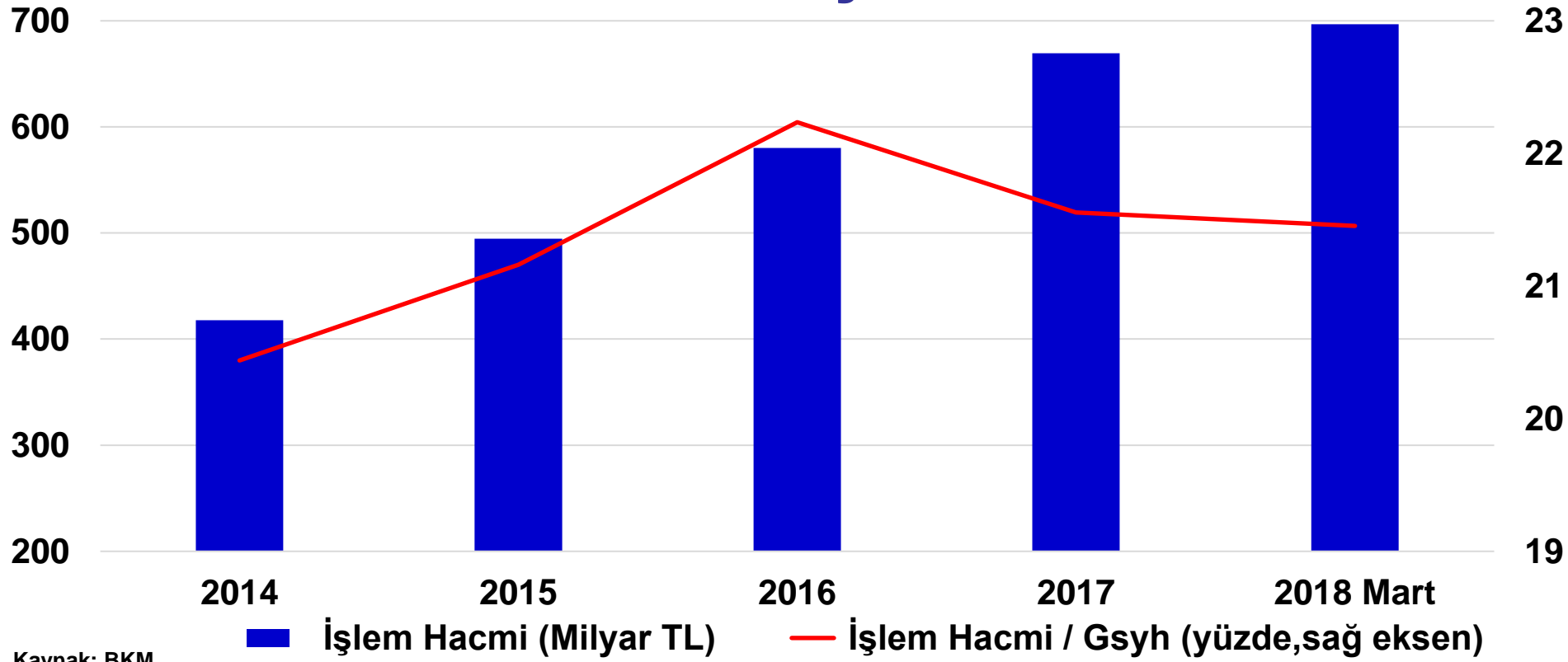
Bu 52 bankanın 3 tanesi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin; 9 tanesi özel, 21 tanesi yabancı, 13 tanesi Kalkınma ve Yatırım bankası ve 6 tanesi ise faizsiz katılım bankasıdır

ATM, POS, Banka Kartı ve Kredi Kartı Sayısı (Bin adet)

	2014	2015	2016	2017	2018 Mart
ATM	46	48	49	50	50
POS	2.191	2.158	1.746	1.700	1.613
Banka Kartı	105.513	112.384	117.011	131.593	134.581
Kredi Kartı	57.005	58.215	58.795	62.454	63.428

Kaynak: BKM

Banka Kartı İşlem Hacmi

2014 yılında Türkiye'de kredi kartı işlem hacmi 410 milyar ₺ iken GSYH'deki işlem hacmi oranı ise %21 civarındadır.

Mart 2018 itibariyle Türkiye'de kredi kartı işlem hacmi 2014'e göre %75 artarak yaklaşık 700 milyar ₺'ye ulaşmış, GSYH'deki işlem hacmi oranı ise %23 düzeyine çıkmıştır.

Kartla alışverişin artması ülkede tüketimin kontrol edilmesine imkan sağlarken, hem kayıt dışılığı azaltmaktadır. (fatura kesilme zorunluluğundan dolayı)

İnternet Bankacılığı Kullanan Kişi Sayısı ve Toplam İşlem Hacmi

	2014	2015	2016	2017	2018 Mart
Aktif Müşteri Sayısı* (Milyon)	14,3	17,4	20,4	13,1	13,5
İşlem Hacmi (Milyar TL)	2.561	3.075	3.727	4.630	4.855
İşlem Hacmi/GSYH** (%)	125	132	143	149	150

Türkiye’de aktif müşteri sayısı bakımından; 2014 yılında 14,3 milyon kişi iken, 2016 yılında 20,4 milyon kişi çıkarak rekor kırmış, 2017 yılında 13,1 milyon kişiye düşerek 2014 yılının altına inmiştir. Mart 2018 itibariyle 13,5 milyon kişi internetten alışveriş yapmıştır.

Türkiye’de İşlem hacmi bakımından; 2014 yılında 2,5 milyar ₺ iken, 2015 yılında 3,1 milyar ₺, 2016 yılında 3,7 milyar ₺, 2017 yılında 1,1 milyar ₺ artarak 4,6 milyar ₺’ye ulaşırken, artış Mart 2018 itibariyle devam etmiş ve 4,8 milyar ₺ internet ticaretinden işlem gerçekleşmiştir.

İnternet üzerinden alışverişin artması ülkede tüketimin kontrol edilmesine imkan sağlarken, hem kayıt dışılığı azaltmaktadır. (fatura kesilme zorunluğundan dolayı)

Türk bankacılık sektörü temel büyüklükleri (milyar TL)

	30 Eylül 17	31 Aralık 17	30 Eylül 18	Yıllık değişim
Kredi	1.994	2.098	2.588	%29,8
Menkul kıymetler	376	402	490	%30,3
Mevduat	1.635	1.711	2.137	%30,7
Özkaynak	345	359	408	%18,3
Net dönem karı	37	49	41	%11,1
Aktif toplamı	3.054	3.258	4.210	%37,9

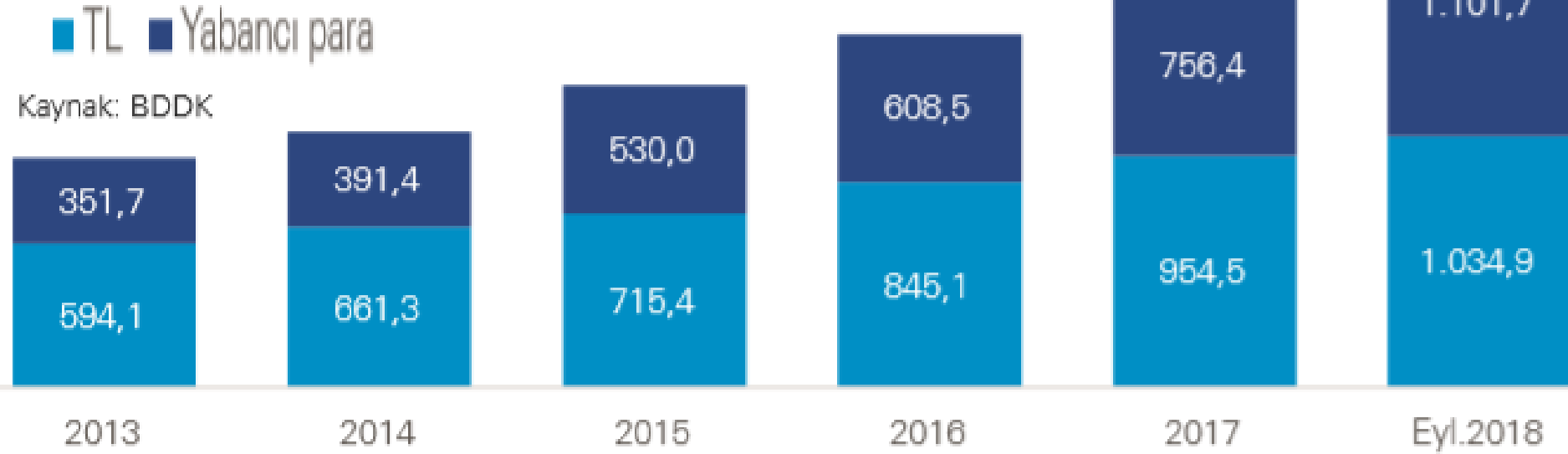
Küresel ve yerel belirsizliklerin yüksek seyrettiği 2018'in genelinde Türk bankacılık sektörü döviz kurlarındaki yükselişin de etkisiyle büyümeye devam etmiş görünüyor.

3. çeyrek sonu itibarıyla sektörün **aktif büyüklüğü geçen yılın aynı dönemine göre % 37,9 artışla 4,209 milyar ₺'yi aştı**. Bu dönemde sektörün **toplam kredi hacmi yıllık bazda % 29,8 genişleyerek 2,588 milyar ₺'ye** yaklaşırken **bankaların menkul kıymetleri % 30'u aşan artışla 490 milyar ₺'ye ulaştı**.

Yıllık bazda % 30,7 artan mevduatlar 2,137 milyar ₺'ye çıkmıştır.

Sektörde ilk 9 ayda özkaynaklar % 18,3 büyüyerek 408 milyar ₺ seviyesine çıkarken, **net kar %11,1 artışla 41 milyar ₺ seviyesine ulaşmıştır**.

Mevduatlar (milyar TL)

Eylül 2018 itibarıyla **yıllık bazda 30,7 artan sektörün toplam mevduatları 2,137 milyar ₺ seviyesine ulaştı.**

TL mevduatlardaki artış bu dönemde sadece % 12,7 seviyesinde kalırken yabancı para mevduatlarda toplam artış % 53,7 olarak gerçekleşti.

Toplam mevduatlardaki artış büyük ölçüde döviz kurlarındaki artışı yansıtırken **yabancı para mevduatlar \$ bazında son bir yılda 18,1 milyar \$ azalış** gösterdi.

Buna rağmen **Eylül 2017’de % 42,6 olan yabancı para mevduatların toplam mevduatlara oranı, Eylül 2018 itibarıyla % 49,7’ye yükseldi.**

Türkiye’de Finansal Kuruluşların Aktif Büyüklüğü (Aralık 2018, milyar TL)

Sektör	Tutar	Toplam İçindeki Pay (%)
Bankalar	3.867	83
Portföy yönetim şirketleri	167	4
Sigorta şirketleri	171	4
İşsizlik sigortası fonu	127	3
Emeklilik yatırım fonları	91	2
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	77	2
Finansal kiralama şirketleri	69	1
Faktoring şirketleri	35	1
Finansman şirketleri	40	1
Aracı kurumlar	25	1
Reasürans şirketleri	5	0
Girişim sermayesi*	1	0
Menkul kıymet yatırım ortaklıkları	0,5	0
Toplam	4.674	100

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube	Yurtdışı Şube
Türkiye Bankacılık Sistemi	53	11.372	70
1) Mevduat Bankaları	34	10.143	70
2) Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	59	0
3) Faizsiz Katılım Bankaları	6	1.170	0

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube*	Yurtdışı Şube*
Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları	3	3.671	32
<u>Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.</u>	-	1.738	23
<u>Türkiye Halk Bankası A.Ş.</u>	-	993	6
<u>Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.</u>	-	940	3

- **Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.** (Ortakları: %100 T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı)
- **Türkiye Halk Bankası A.Ş.** (Ortakları: %51,1 T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, %48,88 Halka Açık)
- **Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.** (Ortakları: %58,44 T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, %25,2 Halka Açık, %16,1 Vakıfbank Mem. Ve Hizm. Em. Ve Sağ. Yard. San. Vakfı)

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube	Yurtdışı Şube
Özel Sermayeli Mevduat Bankaları	9	3.803	28
<u>Adabank A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Akbank T.A.Ş.</u>	-	770	1
<u>Anadolubank A.Ş.</u>	-	110	0
<u>Fibabanka A.Ş.</u>	-	64	0
<u>Şekerbank T.A.Ş.</u>	-	252	0
<u>Turkish Bank A.Ş.</u>	-	12	0
<u>Türk Ekonomi Bankası A.Ş.</u>	-	491	4
<u>Türkiye İş Bankası A.Ş.</u>	-	1.254	22
<u>Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.</u>	-	849	1

- [Akbank T.A.Ş.](#) (Ortakları: %48,9 Sabancı Holding, %51,1 Halka Açık)
- [Anadolubank A.Ş.](#) (Ortakları: %69,98 HABAŞ Sınai ve Tıbbi Gazlar A.Ş., %27,32 M. Rüştü Başaran)
- [Fibabanka A.Ş.](#) (Ortakları: %71,19 Fiba Holding A.Ş., %9,95 TurkFinance B.V., %8,96 International Finance Corporation, %8,96 European Bank for Reconstruction and Development)
- [Şekerbank T.A.Ş.](#) (Ortakları: %35,44 Şekerbank T.A.Ş. Yardımlaşma Sandığı Vakfı, %19,37 Samruk Kazyna Kazakistan Devlet Varlık Fonu, %9,43 BTA Securities JSC, %0,09 Pancar Kooperatifleri, %34,19 Halka Açık)
- [Turkish Bank A.Ş.](#) (Ortakları: %58,92 Özyol Holding, %34,29 National Bank of Kuwait)
- [Türk Ekonomi Bankası A.Ş.](#) (Ortakları: %55 Teb Holding A.Ş., %23,51 BNP Paribas Yatırımlar Holding A.Ş., %21,23 BNP Paribas Fortis Yatırımlar Holding A.Ş.)
- [Türkiye İş Bankası A.Ş.](#) (Ortakları: %40,15 İş Bankası Munzam Sandık Vakfı, %28,09 Atatürk Hisseleri (CHP), %31,76 Halka Açık)
- [Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.](#) (Ortakları: %81,8 Koç Finansal Hizmetler A.Ş., %18,2 Halka Açık)

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube*	Yurtdışı Şube*
Yabancı Sermayeli Bankalar	21	2.668	10
Türkiye’de Kurulmuş Yabancı Sermayeli Bankalar	16	2.661	10
<u>Alternatifbank A.Ş.</u>	-	50	0
<u>Arap Türk Bankası A.Ş.</u>	-	7	0
<u>Bank of China Turkey A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Burgan Bank A.Ş.</u>	-	35	0
<u>Citibank A.Ş.</u>	-	3	0
<u>Denizbank A.Ş.</u>	-	710	1
<u>Deutsche Bank A.Ş.</u>	-	1	0
<u>HSBC Bank A.Ş.</u>	-	82	0
<u>ICBC Turkey Bank A.Ş.</u>	-	43	0
<u>ING Bank A.Ş.</u>	-	217	0
<u>MUFG Bank Turkey A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Odea Bank A.Ş.</u>	-	47	0
<u>QNB Finansbank A.Ş.</u>	-	537	1
<u>Rabobank A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Turkland Bank A.Ş.</u>	-	17	0
<u>Türkiye Garanti Bankası A.Ş.</u>	-	909	8

Türkiye'de Kurulmuş Yabancı Sermayeli Bankalar

- **Alternatif Bank A.Ş.** (Ortakları: %100 The Commercial Bank Of Qatar)
- **Arap Türk Bankası A.Ş.** (Ortakları: %62,37 Libyan Foreign Bank, %20,58 Türkiye İş Bankası, %15,43 T.C. Ziraat Bankası, %1,62 Kuwait Investment Co.)
- **Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Turkey A.Ş.** (Ortak:%100 Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ)
- **Burgan Bank A.Ş.** (Ortakları: %99,26 Burgan Bank S.A.K.)
- **Citibank A.Ş.** (Ortakları: %99,99 Citigroup Netherlands B.V.)
- **Denizbank A.Ş.** (Ortakları: %99,85 Sberbank of Russia)
- **Deutsche Bank A.Ş.** (Ortakları: %99,99 Deutsche Bank A.G.)
- **HSBC A.Ş.** (Ortakları: %100 **HSBC** Bank plc.)
- **ICBC Turkey Bank A.Ş.** (Ortakları: %92,82 Industrial and Commercial Bank of China, %7,18 Halka Açık)
- **ING Bank A.Ş.** (Ortakları: %99,99 ING Bank N.V.)
- **Odeabank A.Ş.** (Ortakları: %93,82 Bank Audi s.a.l, %6,06 Audi Private Bank s.a.l.)
- **QNB Finansbank A.Ş.** (Ortakları: %99,88 Qatar National Bank)
- **Rabobank A.Ş.** (Ortakları: %96 Rabobank International Holding B.V.)
- **T-Bank A.Ş.** (Ortakları: %50 BankMed, %28 Arab Bank, %22 Arab Bank İsviçre)
- **Türkiye Garanti Bankası A.Ş.** (Ortakları: %40 BBVA, %10 Doğuş Grubu, %50 Diğer Ortaklar)

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube*	Yurtdışı Şube*
Türkiye’de Şube Açan Yabancı Sermayeli Bankalar	5	7	0
<u>Bank Mellat</u>	-	3	0
<u>Habib Bank Limited</u>	-	1	0
<u>Intesa Sanpaolo S.p.A.</u>	-	1	0
<u>JPMorgan Chase Bank N.A.</u>	-	1	0
<u>Société Générale (SA)</u>	-	1	0

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube*	Yurtdışı Şube*
Yabancı Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	4	4	0
<u>BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Merrill Lynch Yatırım Bank A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Pasha Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Standard Chartered Yatırım Bankası Türk A.Ş.</u>	-	1	0

- [BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.](#) (Ortakları: %69,82 TARSHISH HAPOALIM AND INVESTMENTS LTD, %30;17 C Faktoring A.Ş.)
- [Merrill Lynch Yatırım Bank A.Ş.](#)
- [Pasha Yatırım Bankası A.Ş.](#) (Ortakları: %99,91 Pasha Bank OJSC)
- [Standard Chartered Yatırım Bankası Türk A.Ş.](#)

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube	Yurtdışı Şube
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	59	0
Kamusal Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	3	37	0
<u>İller Bankası A.Ş.</u>	-	19	0
<u>Türk Eximbank</u>	-	17	0
<u>Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	1	0
<u>İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.</u>	-	1	0

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube*	Yurtdışı Şube*
Özel Sermayeli Kalkınma ve Yatırım Bankaları	6	18	0
<u>Aktif Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	10	0
<u>Diler Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	1	0
<u>GSD Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	2	0
<u>Nurol Yatırım Bankası A.Ş.</u>	-	1	0
<u>Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.</u>	-	3	0

- **Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.** (Ortakları: %50 Türkiye İş Bankası, %8,38 Türkiye Vakıflar Bankası, %41,62 Halka Açık)

Banka/Grup Adı	Banka Sayısı	Yurtiçi Şube	Yurtdışı Şube
Faizsiz Katılım Bankaları	6	1.170	0
<u>Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.</u>	-	232	0
<u>Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.</u>	-	7	0
<u>Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.</u>	-	428	0
<u>Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.</u>	-	310	0
<u>Vakıf Katılım Bankası A.Ş.</u>		101	0
<u>Ziraat Katılım Bankası A.Ş.</u>		92	0

- **Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.** (Ortakları: %54,06 Albaraka Bankacılık Grubu, %7,84 İslam Kalkınma Bankası, %24,84 Halka Açık)
- **Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.** (Ortakları: %62,24 Kuwait Finance House KSC, %18,72 T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, %9 İslam Kalkınma Bankası, %9 Kuveyt Sosyal Güvenlik Kamu Kuruluşu, %1,04 Diğer Ortaklar)
- **Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.** (Ortakları: %67,03 The National Commercial Bank, %10,57 Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş., %22,40 Diğer Ortaklar)
- **Ziraat Katılım Bankası A.Ş.**
- **Vakıf Katılım Bankası A.Ş.**

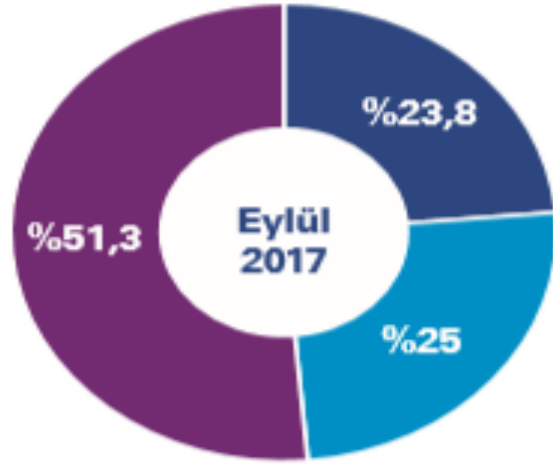
KAPATILMIŞ BANKALAR

- 1) [Bank Asya A.Ş.](#)
- 2) [Bank Ekspres A.Ş.](#)
- 3) [Bank Kapital Türk T.A.Ş.](#)
- 4) [Bayındırbank A.Ş.](#)
- 5) [Demirbank T.A.Ş.](#)
- 6) [Dışbank A.Ş.](#)
- 7) [Egebank A.Ş.](#)
- 8) [EGS Bank A.Ş.](#)
- 9) [Esbank T.A.Ş.](#)
- 10) [Etibank A.Ş.](#)
- 11) [İktisat Bankası T.A.Ş.](#)
- 12) [İmar Bankası T.A.Ş.](#)**
- 13) [İmpexbank A.Ş.](#)
- 14) [İnterbank A.Ş.](#)
- 15) [İstanbul Esnaf Bankası T.A.Ş.](#)
- 16) [Kentbank A.Ş.](#)
- 17) [Koçbank A.Ş.](#)**
- 18) [Marmarabank A.Ş.](#)
- 19) [MNG Bank A.Ş.](#)
- 20) [Osmanlı Bankası A.Ş.](#)**
- 21) [Birleşik Türk Körfez Bankası A.Ş.](#)
- 22) [Oyakbank A.Ş.](#)**
- 23) [Pamukbank T.A.Ş.](#)
- 24) [Sitebank A.Ş.](#)
- 25) [Sümerbank A.Ş.](#)
- 26) [Tarişbank \(Milli Aydın Bankası T.A.Ş.\)](#)
- 27) [Tekfenbank A.Ş.](#)
- 28) [Toprakbank A.Ş.](#)
- 29) [Türk Ticaret Bankası A.Ş.](#)
- 30) [Tütünbank A.Ş. \(Bankanın ismi değişti.\)](#)
- 31) [TYT Bank A.Ş.](#)
- 32) [Ulusal Bank T.A.Ş.](#)
- 33) [Yaşarbank A.Ş.](#)
- 34) [Yurtbank A.Ş.](#)

31.12.2018 İtibariyle Aktif Büyüklüklerine Göre Banka Sıralaması (Milyon TL)

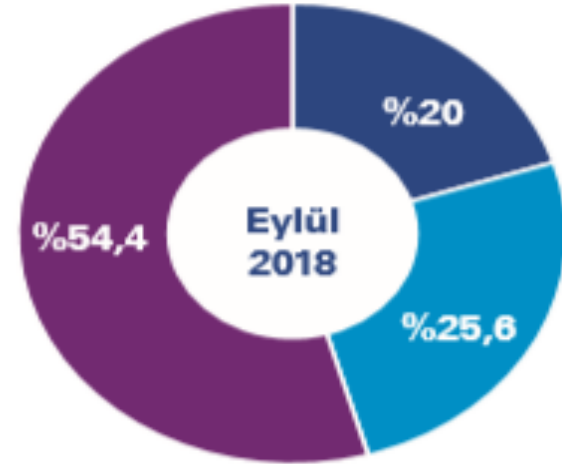
	Banka	Kuruluş Yılı	Toplam Aktifler	Toplam Krediler*	Toplam Mevduat	Toplam Özkaynaklar	Ödenmiş Sermaye	Net Dönem Karı/Zararı	Bilanço Dışı Hesaplar	Şube Sayısı (Adet)	Çalışan Sayısı (Adet)
1	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1883	537.158	370.948	331.068	57.401	6.100	7.961	1.831.688	1.773	24.647
2	Türkiye İş Bankası A.Ş.	1924	416.388	280.195	245.269	49.721	4.500	6.769	1.220.575	1.355	24.570
3	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	1938	378.422	250.624	248.855	29.021	1.250	2.522	1.422.433	994	18.781
4	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1946	359.477	223.288	218.058	46.688	4.200	6.638	1.920.000	934	18.338
5	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1944	348.044	211.338	202.549	39.003	8.447	4.667	4.372.999	854	17.577
6	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1954	331.356	221.547	179.408	28.350	2.500	4.154	3.010.040	951	16.767
7	Akbank T.A.Ş.	1948	327.642	185.125	188.391	43.809	4.000	5.690	1.843.990	781	13.367
8	QNB Finansbank A.Ş.	1987	157.416	94.018	87.090	14.572	3.350	2.410	1.148.541	542	12.276
9	Türk Eximbank	1987	139.429	129.497	0	7.654	6.350	842	251.008	12	709
10	Denizbank A.Ş.	1997	137.658	87.176	84.129	15.445	3.316	2.183	916.381	711	11.788
11	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	1927	96.997	63.999	64.217	9.739	2.204	1.002	346.178	503	9.487
12	ING Bank A.Ş.	1984	58.519	38.061	32.339	7.422	3.486	1.062	401.296	226	4.520
13	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	1950	38.298	27.716	0	4.719	2.800	661	495.694	3	371
14	HSBC Bank A.Ş.	1990	32.811	15.687	24.887	2.934	652	336	180.147	82	2.205
15	İller Bankası A.Ş.	1933	32.221	28.292	0	18.580	14.848	1.323	20.708	19	2.533
16	Odeas Bank A.Ş.	2011	31.401	18.610	21.561	3.220	3.289	17	196.199	45	1.088
17	Şekerbank T.A.Ş.	1953	31.321	20.564	23.089	2.377	1.158	88	674.836	273	3.571
18	Alternatifbank A.Ş.	1991	24.298	15.588	13.816	1.633	1.167	195	97.525	49	949
19	Fibabanka A.Ş.	1984	20.618	14.121	11.313	1.322	941	197	219.470	72	1.591
20	Burgan Bank A.Ş.	1991	19.581	14.086	10.060	1.876	1.535	162	121.462	41	1.033

Kredilerin dağılımı, 2017-2018

■ Kurumsal ve ticari ■ Kobi ■ Tüketici

Kaynak: BDDK

■ Kurumsal ve ticari ■ Kobi ■ Tüketici

2014 sonrasında kademeli olarak hayata geçen makro ihtiyati tedbirlerin ve döviz kurlarındaki yükselişin bir sonucu olarak **tüketici kredilerinin** payı genel olarak azalmaya devam ediyor.

Tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarının payı **2017 Eylül'de %23,8** olan **Eylül 2018'de %20,0'a indi.**

Buna karşın kurumsal ve ticari kredilerin payı artışını sürdürüyor ve **2017 Eylül'de %51,3** iken 3,1 puan artarak **Eylül 2018'de %54,4 olmuştur.**

KOBİ verilen krediler ise **2017 Eylül'de %25** iken **Eylül 2018'de %25,6 olmuştur.**

31.12.2018 İtibariyle Aktif Büyüklüklerine Göre Banka Sıralaması (Milyon TL)

	Banka	Kuruluş Yılı	Toplam Aktifler	Toplam Krediler*	Toplam Mevduat	Toplam Özkaynaklar	Ödenmiş Sermaye	Net Dönem Karı/Zararı	Bilanço Dışı Hesaplar	Şube Sayısı (Adet)	Çalışan Sayısı (Adet)
1	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1883	537.158	370.948	331.068	57.401	6.100	7.981	1.831.688	1.773	24.647
2	Türkiye İş Bankası A.Ş.	1924	416.388	280.195	245.289	49.721	4.500	6.789	1.220.575	1.355	24.570
3	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	1938	378.422	250.624	248.855	29.021	1.250	2.522	1.422.433	994	18.781
4	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1946	359.477	223.288	218.058	46.688	4.200	6.638	1.920.000	934	18.338
5	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1944	348.044	211.338	202.549	39.003	8.447	4.667	4.372.999	854	17.577
6	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1954	331.358	221.547	179.408	28.350	2.500	4.154	3.010.040	951	16.767
7	Akbank T.A.Ş.	1948	327.842	185.125	188.391	43.809	4.000	5.690	1.843.990	781	13.367
8	QNB Finansbank A.Ş.	1987	157.418	94.018	87.090	14.572	3.350	2.410	1.148.541	542	12.278
9	Türk Eximbank	1987	139.429	129.497	0	7.654	6.350	842	251.008	12	709
10	Denizbank A.Ş.	1997	137.858	87.178	84.129	15.445	3.318	2.183	916.381	711	11.788

2019 yılı itibariyle Türkiye’de bankalar sıralamasına bakıldığında;

- 537 milyar ₺ toplam aktif, 370 milyar ₺ kredi, 331 milyar ₺ mevduat toplamı 57 milyar ₺ öz kaynaklar toplamı ile **en büyük banka Ziraat Bankasıdır.**
- ödenmiş sermaye bakımından 8,5 milyar ₺ ile **Yapı kredi 1. iken,** 6,1 milyar ₺ ile ziraat bankası 2. olmuştur.
- Karlılık bakımından en karlı banka **yine 7,9 milyar ₺ ile ziraat bankası 1.dir.**
- **Ziraat Bankası** 1.773 şube ile 1. iken, yine 24.647 personel ile en fazla istihdamı sağlamıştır.

YILLAR	TOPLAM KONUT SATIŞI
2008	427.105
2009	55.184
2010	607.098
2011	708.275
2012	701.621
2013	1.157.190
2014	1.165.381
2015	1.289.320
2016	1.341.453
2017	1.409.314
2018	1.375.398
2019 Kasım	920.000

120 AY VADELİ 100 BİN LİRALIK KREDİNİN MALİYETİ*

Banka	Faiz	Taksit	Toplam	Banka	Faiz	Taksit	Toplam
Abank	1.38	1.710	205.224	ICBC Bank	1.35	1.687	202.514
Akbank	1.25	1.613	193.602	ING Bank	1.29	1.642	197.144
Albaraka Türk**	1.25	1.613	193.602	İş Bankası	1.29	1.642	197.144
Anadolubank	1.32	1.665	199.820	Kuveyt Türk**	1.23	1.611	193.386
Denizbank	1.24	1.601	192.721	Şekerbank	1.46	1.687	212.528
Fibabanka	1.29	1.642	197.144	TEB	1.29	1.642	197.144
Finansbank	1.20	1.576	189.216	Türkiye Finans**	1.45	1.763	211.608
Garanti Bankası	1.18	1.562	187.476	Vakıfbank	1.17	1.567	188.058
Halkbank	1.24	1.619	194.281	Yapı Kredi	1.19	1.581	189.826
HSBC	1.25	1.613	193.602	Ziraat Bankası	1.25	1.613	193.602

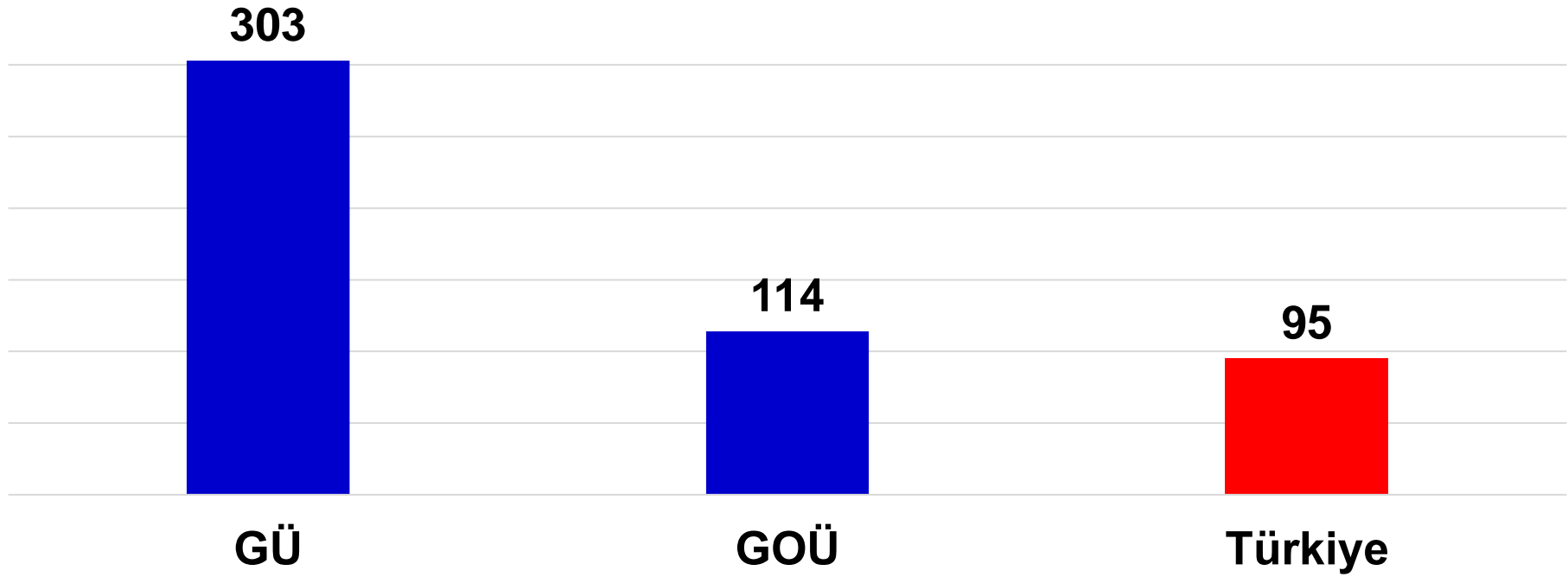
* Bankaların gizli masraflarını içermez.
** Katılım bankası kâr oranı.

2013 yılı Türkiye tarihinde en önemli yıldır. IMF'ye borç ödenmiş, faizler % 0,35 ile Cumhuriyet tarihinin en düşük düzeyine ulaşmış vadeler 240 ay olmuştur.

Ör: 100.000 ₺ 120 ay % 0,35 faizle toplam 130 bin ₺ ödenirken gezi ile başlaya süreç sonunda faizler artmış, konut faizleri % 1,35 yani % 400 (0,35*4=1,35) olmuş, 2017 sonu aylık %4'ün üzerine çıkmış Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 100 bin ₺ için 205 bin ₺ ödenmekte buna göre 75 bin ₺ daha fazla faiz ödenmiştir.

Son 3 yılda 3,8 milyon konut satıldığına göre 100 bin ₺ için fazladan 75 bin ₺ faiz 3.800.000*75.000= 285.000.000.000 ₺ yani 285 milyar ₺ yani 285 katrilyon ₺ fazladan faiz ödenmiştir.

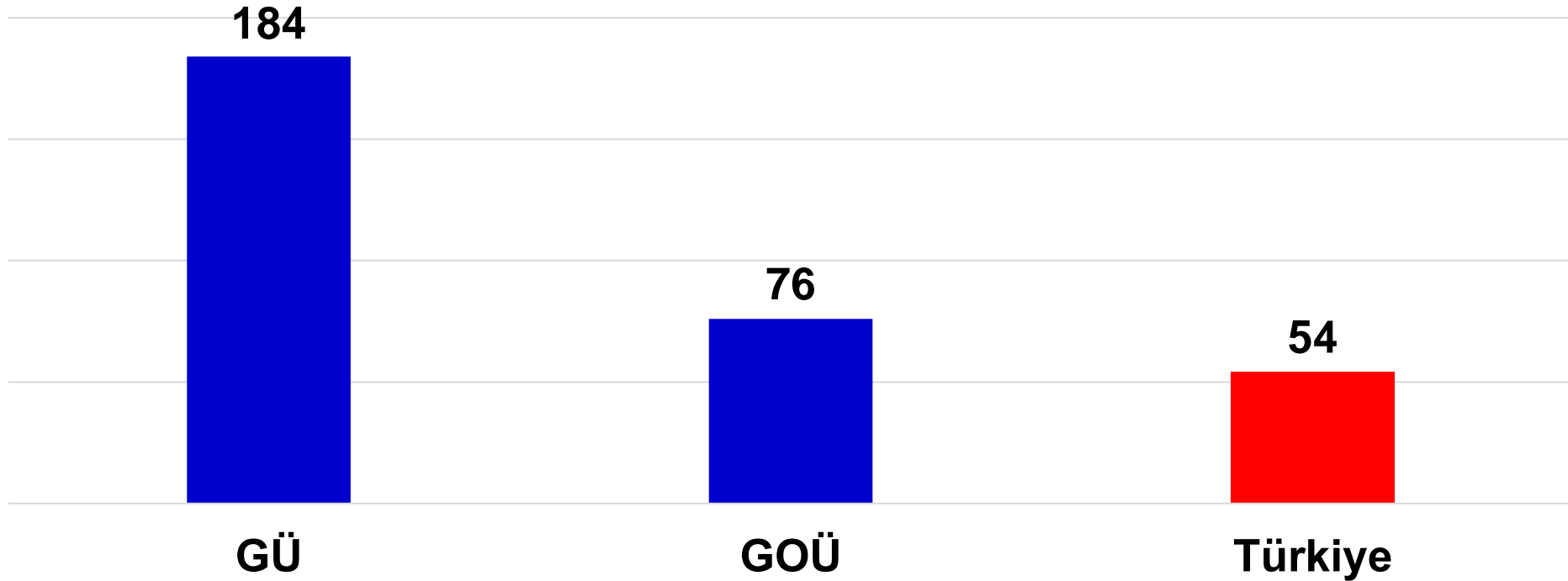
Bankaların Toplam Aktifler / GSYH (%) (Mart 2018)

Mart 2018 itibariyle Bankaların Toplam Aktiflerin GSYİH'e oranı Gelişmiş Ülkelerde (GÜ) %303 yani toplam gelirin 3katından fazla iken, Bankaların Toplam Aktiflerin GSYİH'e oranı Gelişmekte Olan Ülkelerde (GOÜ) Gelişmiş Ülkelerin 3'te 1 daha az yani % 114'dür ve buna göre yinede GOÜ'lerde bankaların mevduatı gelirinden daha fazladır.

Bankaların Toplam Aktiflerin GSYİH'e oranı Türkiye'de ise %95 ile GÜ'lerin 3'te 1'inden daha az iken GOÜ'lere göre çok da fark yoktur. Buna göre ülkemizdeki bankalar güçlü sermaye yapıları vardır. Yine de ülkemizde yeterli tasarrufun olmaması ayrıca yüksek oranlı enflasyon, faizlerin yüksek maliyetli oluşu, vatandaşların ellerindeki birikimlerini yastık altında tutmaları vb nedenlerle ülkemizde bankalar fonları daha çok yurtdışından getirmektedirler.

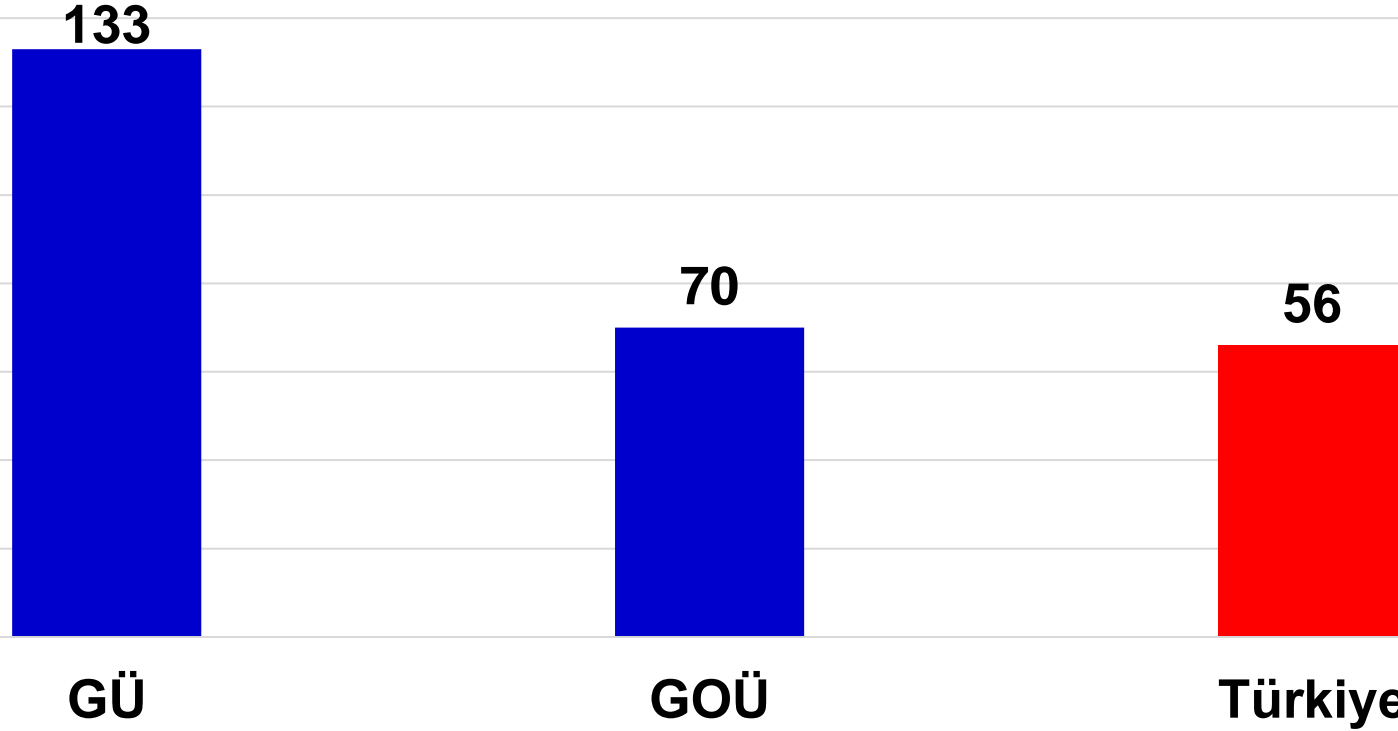
Banka Mevduat / GSYH (%) (Mart 2018)

Mart 2018 itibariyle Gelişmiş Ülkelerde (GÜ) bankaların mevduat toplamının GSYİH'e oranı %184 yani toplam gelirin hemen hemen 2 katı iken, bankaların mevduat toplamının GSYİH'e oranı Gelişmekte Olan Ülkelerde (GOÜ) Gelişmiş Ülkelerin yarısından daha az yani % 76'dır.

Bankaların mevduat toplamının GSYİH'e oranı Türkiye'de ise %54 ile GÜ'lerin 4'te 1'i civarındadır. Bunun en büyük nedeni ülkemizde yeterli tasarrufun olmaması ayrıca yüksek oranlı enflasyon, vatandaşların ellerindeki birikimlerini yastık altında tutmaları vb nedenlerle ülkemizde bankalar fonları daha çok yurtdışından getirmektedirler.

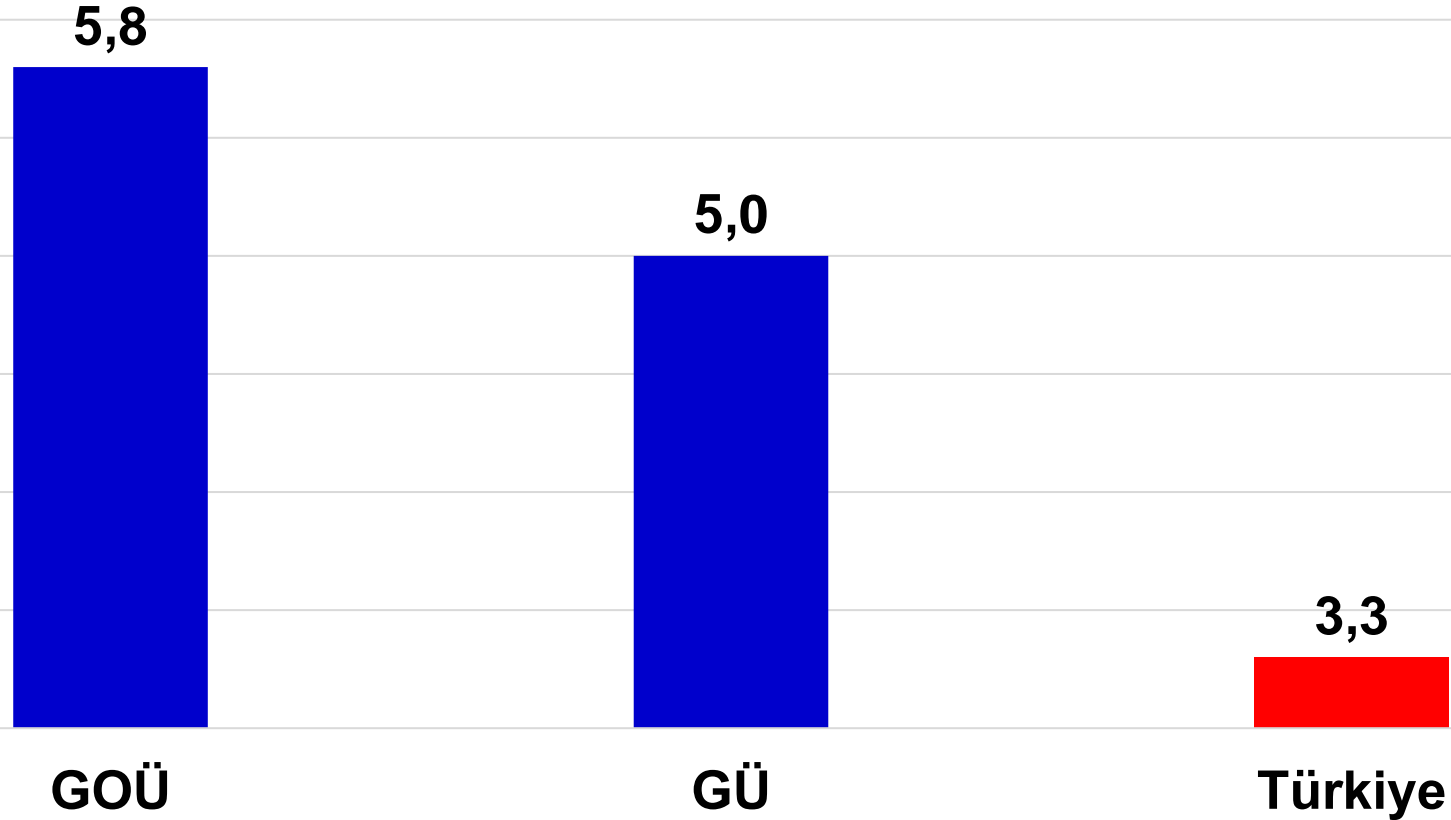
Banka Kredi / GSYH (%) (Mart 2018)

Mart 2018 itibariyle Gelişmekte Olan Ülkelerde (GOÜ) verilen kredilerin GSYİH'ya yani toplumun borçluluk oranı %70 iken, bu oran Gelişmiş Ülkelerde (GÜ) 2 kat GOÜ'lere göre daha fazla ve % 133'dür yani Gelişmiş ülkeler gelirlerinden % 33 daha fazla harcama yapmaktadırlar yani dünyadan kredi alıp harcıyorlar.

Verilen kredilerin GSYİH'ya oranı Türkiye'de ise %56 ile GÜ'lerin 3'te 1'i civarındadır. Bunun en büyük nedeni ülkemizde yeterli fonun olmaması ayrıca yüksek oranlı enflasyon, faizlerin yüksek olmasına neden olması, hem de vadelerin çok kısa olması vb nedenlerle vatandaşlara kredilere ulaşamamaktadırlar.

Sorunlu Krediler / Toplam Krediler (%) (Mart 2018)

Mart 2018 itibariyle Gelişmekte Olan Ülkelerde (GOÜ) sorunlu krediler yani ödenemeyen kredileri toplam krediye oranı %5,8 iken, bu oran Gelişmiş Ülkelerde (GÜ) % 5'dir.

Sorunlu krediler yani ödenemeyen kredileri toplam krediye oranı Türkiye'de ise %3,3 ile GOÜ'lere göre %60 oranında daha düşüktür. Buradan anlaşıldığı gibi batık krediler çok düşük düzeydedir.

Temel Bankacılık Verileri Mart, 2020

milyon ₺

Toplam Aktifler

4.873.004

Özkaynaklar

500.170

Mevduat

2.796.185

Krediler

2.896.521

Menkul Değerler

748.419

Mart 2020 itibariyle Bankaların Toplam Aktiflerin büyüklüğü 4 Katrilyon 873 milyar ₺'ye ulaşırken, Bankaların Özkaynakları 500 milyar ₺'ye ulaşarak rekor kırmıştır.

Bu dönem de Türkiye'deki bankaların topladığı Mevduatların büyüklüğü de 2 Katrilyon 796 milyar ₺'ye çıkarak rekor kırarken, toplam kredilerde büyüklük ise 2 Katrilyon 896 milyar ₺ ile rekor kırmıştır.

Bu dönemde menkul değerler büyüklüğü (çek, senet, hisse senedi vb) ise 748 milyar ₺ ile rekor kırmıştır.

KOBİ Kredileri (milyon ₺),

Dönem:2020/3

	Nakdi Kredi TP	Nakdi Kredi YP	Toplam Nakdi Krediler	Takip Kredi TP	Toplam Takipteki Krediler	Gayri Nakdi Kredi TP	Gayri Nakdi Kredi YP	Toplam Gayri Nakdi Krediler	Müşteri Sayısı (Net)
1 Toplam KOBİ Kredileri (2+3+4)	531.967	130.573	662.540	60.916	62.307	166.680	52.541	219.222	0
2 Mikro İşletmelere Kullandırılan Krediler	179.387	13.733	193.120	17.274	17.323	43.478	4.891	48.369	0
3 Küçük İşletmelere Kullandırılan Krediler	175.526	32.338	207.864	20.453	20.724	55.648	11.701	67.349	0
4 Orta Büyüklükteki İşletmelere Kullandırılan Krediler	177.054	84.502	261.556	23.189	24.259	67.554	35.949	103.503	0
5 Toplam KOBİ Niteliğindeki Müşteri Sayısı (6+7+8) adet	3.131.521	20.617	3.152.138	307.244	307.360	2.241.706	18.281	2.259.987	4.172.172
6 Mikro İşletme Niteliğindeki Müşteri Sayısı (Adet)	2.592.345	4.088	2.596.433	233.815	233.825	1.718.308	2.348	1.720.656	3.412.642
7 Küçük İşletme Niteliğindeki Müşteri Sayısı (Adet)	418.964	7.062	426.026	56.820	56.866	397.896	6.882	404.778	579.687
8 Orta Büyüklükteki İşletme Niteliğindeki Müşteri Sayısı	120.212	9.467	129.679	16.609	16.669	125.502	9.051	134.553	179.843

Sektörel Kredi Dağılımı (bin TL), Dönem:2020/3

		Kısa Vadeli Nakdi Krediler	Orta ve Uzun Vadeli Nakdi Krediler	Nakdi Krediler	Takipteki Krediler	Toplam Nakdi Krediler	Gayri Nakdi Krediler
1	Tarım, Avcılık ve Ormancılık (2+3+4)	31.139.207	78.251.442	109.390.649	5.539.097	114.929.746	5.646.649
2	Tarım	30.686.771	77.272.686	107.959.457	5.491.750	113.451.207	5.026.594
6	Madencilik ve Taşocakçılığı (7+8)	7.145.867	31.309.874	38.455.741	1.575.869	40.031.610	8.902.216
7	Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	3.050.749	18.969.150	22.019.899	237.972	22.257.871	5.509.036
8	Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	4.095.118	12.340.724	16.435.842	1.337.897	17.773.739	3.393.180
9	İmalat Sanayi (10+...+22+25)	247.181.887	354.206.997	601.388.884	28.960.482	630.349.366	277.236.340
11	Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	41.172.088	60.454.671	101.626.759	5.429.610	107.056.369	37.417.352
15	Nükleer Yakıt, Petrol Rafineri ve Kok Kömür Ürt. San.	7.642.371	8.537.339	16.179.710	292.055	16.471.765	12.468.129
20	Makina ve <u>Techizat</u> San.	14.085.826	20.371.591	34.457.417	1.456.554	35.913.971	17.776.988
21	Elektrikli ve Optik Aletler San.	12.703.826	15.253.502	27.957.328	2.818.920	30.776.248	19.777.576
22	Ulaşım Araçları San.	20.370.295	26.333.978	46.704.273	1.502.323	48.206.596	34.032.681
27	İnşaat	44.610.024	190.801.640	235.411.664	24.778.509	260.190.173	169.849.439
32	Otel ve Restoranlar (Turizm) (33+34+35)	18.736.511	80.436.847	99.173.358	8.530.800	107.704.158	14.155.824
36	Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme (37+38+...+43)	32.268.193	146.806.912	179.075.105	4.910.840	183.985.945	46.715.529
37	<u>Demiryolu</u> Taşımacılığı	168.662	1.310.485	1.479.147	28.400	1.507.547	1.026.393
38	<u>Karayolu</u> Yolcu Taşımacılığı	1.667.070	16.326.292	17.993.362	577.848	18.571.210	1.605.952
39	<u>Karayolu</u> Yük Taşımacılığı	3.491.937	13.862.812	17.354.749	1.157.528	18.512.277	3.407.969
40	Deniz Taşımacılığı	2.260.730	19.095.116	21.355.846	1.803.487	23.159.333	2.639.672
41	Hava Taşımacılığı	12.599.684	18.808.205	31.407.889	203.025	31.610.914	16.122.189
45	Parasal Kurumlar	26.976.144	26.318.375	53.294.519	102.671	53.397.190	17.746.664
46	Bankalara Kullandırılan Krediler*	30.687.197	22.154.247	52.841.444	37.600	52.879.044	49.079.562
56	Eğitim	1.838.767	8.963.628	10.802.395	1.131.405	11.933.800	1.057.743
57	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	2.820.469	18.387.061	21.207.530	633.402	21.840.932	4.330.696
65	Ferdi Kredi Konut	96.665	211.851.376	211.948.041	1.180.048	213.128.089	0
66	Ferdi Kredi Otomobil	261.523	6.868.899	7.130.422	176.490	7.306.912	0
68	Kredi Kartları**	147.931.113	5.307.951	153.239.064	8.275.736	161.514.800	290.715.989
70	TOPLAM	774.954.808	2.119.871.296	2.894.826.104	151.424.471	3.046.250.575	1.102.447.914

Tüketici Kredileri (milyon ₺), Dönem:2020/3

TP=Türk Parası YP=Yabancı Para

	TP	YP	Toplam
1 Tüketici Kredileri (2+3+4)	510.479	85	510.564
2 Tüketici Kredileri - Konut	211.042	48	211.089
3 Tüketici Kredileri - Taşıt	7.080	0	7.080
4 Tüketici Kredileri - İhtiyaç	292.357	38	292.395
9 Bireysel Kredi Kartları (10+11)	114.266	142	114.409
10 Bireysel Kredi Kartları - Taksitli	47.777	0	47.777
11 Bireysel Kredi Kartları - Taksitsiz	66.489	142	66.631
12 Toplam - <u>Tük. Krd.</u> (Döviz End. Dahil) ve Bireysel Kredi Kartları (1+5+9)	624.807	228	625.035
18 Toplam - Takipteki <u>Tük. Krd.</u> ve Takipteki Bireysel Kredi Kartları (13+17)	19.687	0	19.687
19 Taksitli Ticari Krediler (20+21+22)*	340.028	90.563	430.591
20 Taksitli Ticari Krediler - <u>İşyeri</u>	7.668	557	8.225
21 Taksitli Ticari Krediler - Taşıt	15.316	370	15.687
22 Taksitli Ticari Krediler - İhtiyaç	317.043	89.636	406.679